

temma wäggi ei wõi olla. , Sellepärast olli karta et Jummalat sõnna tundmine wõis kadduda; agga usklikud teadsid ses häddas head nõuu. Naad asutasid isefeksis feltsi, kus nooremad ja wannemad inimessed kätte wõtsid, Pühhas Kirjast peatükid ehk teriwed suuremad ramatud, olgu ewangeliumid, epistlid ehk prohwetite kirjad, pähhä õppida. Ja kui naad siis kokku tullid Jummalat tenima, ennamieste kõrbedes ja kobastes, ja piddi Jummalat sõnna loetama, agga ei oluud ramatud: siis need, kes ollid õppinud, luggefid peast; astusid teine teise järrel ette seddamöda, kuidas naad järriistikku ollid Pühha Kirja ramatud õppimisefes jautanud. Üks nende õppetaja ütleb, et ta tunnud tallupoja, kellel Jobi ramat selgeste peas oluud, ja weel palju inimessi, kes kõige Ue Testamendi wõinud peast luggeda. Wata, sedda warrandust, mis neil nõnda süddames olli, ei wõinud legi ärraxifuda. Alaga selle läbbi se sündis ka, et tallupojad ja kangrud, kes maailma tarkust kül ei tunnud, ommeti tarkade tarkust tühjaks teggid. Kui üks kattoliqi preester nende jure sadeti, neid „rummalussest“ ärrapöörma, siis ta tulli pea taggasi ja ütles, et seal ürikesse ajaga enam Jummalat sõnna kuulda sanud, kui kõik omma ellu aega

enne sedda. Jah, se olli saggedaste nähha, et lapsedki wäggewaste Jõsanda sõnna tunnistafid. Pühha Kirja sõnnad, mis naad ollid õppinud, ollid selle rahwa käes kui sõariistad, miska wõitu said.

Se olli waeste „Waldlaste“ wõimus ja wäggi: rõmuga kannatasid wallu, agga ei jätinud Jummalat tõe sõnna mahha. Nende hulgas wähhenesid kül wägga, sest et waenlased neid tulle ja mögaga taggaxifafid; agga üsna nende ussu-selts ei lõppenud ärra, waid mõnni tubhat jäi ülle, kelle suggu praegu weel Prantsuse maal ellab. Ja weel enam tulleb tähhele panna: et Jummalat tõe õppetud, mis seal peale hakkas, ei sanud lammatatud; ündsä Lutteruse läbbi sai se pärrast ueste eddasi sadetud mitme põlwe rahwa ja ka meie õnnistusseks.

Armas luggija! enne kui eddasi loed, panne omneti silmapilguks ramatuse käest ärra ja mõtle, mis luggesid. Gudise aja pinnmedussest rägiti, agga ka sest, kuidas walguõ hakkas paistma ja leidis sõbru, kellel olli rõmuks, ja waenlasi, sedda ta pahhandas. Üks siis se süddames tõuse se mõtte: meie aegus paistab walguõ selgeste ja teelmata, — kas nüüd pinnmedus on lõppenud, kas temma wastu sõddib? — kas nüüd Jum-